

ÚSPĚŠNÝ KARIÉRNÍ START

CHRIS MOSES

ÚSPĚŠNÝ KARIÉRNÍ START

CHRIS MOSES

ÚSPĚŠNÝ KARIÉRNÍ START

Jak si úspěšní lidé počínají
v rané fázi své kariéry,
aby si jednou zajistili výhled shora

CHRIS MOSES

Liberec 2024

Úspěšný kariérní start

Chris Moses

Podle anglického originálu Your Career Sanity: The Early Edition vydalo nakladatelství STAIR JUMPER s.r.o., Kominická 599/7, Liberec, roku 2024.

Překlad Petr Mečíř

Odpovědný redaktor Petr Mečíř

Obálka DALL-E, úprava Martin Bartoš

Sazba a grafická úprava Jan Anders

Jazyková korektura Alena Střelečková

© STAIR JUMPER s.r.o., 2024, 2026.

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této publikace nesmí být kopírována a rozmnožována za účelem rozšiřování v jakékoli formě či jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu vydavatele.

Translation © Petr Mečíř, 2024

První tištěné vydání 2024

První elektronické vydání 2026

www.stairjumper.cz

ISBN 978-80-907289-5-0 (tištěná kniha)

ISBN 978-80-53057-13-4 (epub)

ISBN 978-80-53057-14-1 (pdf)

Řekli o knize Úspěšný kariérní start:

„Tato kniha pomůže všem, kteří začínají ve své kariéře nebo se na ni připravují. Oceňuji zejména praktické tipy, které ve škole většinou bohužel nedostanete, třeba jak se připravit na první den v práci nebo jak komunikovat se svým šéfem. Kdybych tuto knihu měl na začátku své vlastní profesní dráhy, byla by mi pomohla s mnohými přešlapy.“

Pavel Filip

team leader vzdělávací platformy Rise and Shine

„Úspěšný kariérní start je stručný, jasný a naprosto trefný návod, podle kterého stačí prostě a jednoduše postupovat, a máte zaděláno na fantastickou kariéru, a to bez nadsázky. Ve dvou slovech – koncentrované čtení. Kdyby tohle přečetli (a udělali) všichni (nejen) noví zaměstnanci, ušetřilo by se mnoho zklamání z práce a prášků na nervy.“

Hana Ondrušková

lektorka komunikace a typologie osobnosti

„Úspěšný kariérní start je nezbytnou četbou nejen pro absolventy vysokých škol nabízející praktické rady pro hladký vstup na trh práce. Jedná se o užitečného průvodce, který mladé lidi stojící na prahu kariéry zasvětil do složitostí dnešního světa práce a poradí jim, jak se vyhnout častým chybám, rychle se adaptovat na profesní život a začít si budovat úspěšnou kariéru.“

Ivana Bauerová

Kariérní centrum, Univerzita Hradec Králové

„Skvělá kniha, která vám ukáže základní principy úspěchu v jakékoliv firmě. Dozvíte se nadčasové tipy, jak a kde být proaktivní a užitečný v práci, abyste z toho měli prospěch vy i váš zaměstnavatel. Hned pořizuju i k nám.“

Václav Toman

lektor soft skills a zakladatel nakladatelství PERKMAN

Obsah

Předmluva pro české čtenáře	9
Úvod	11
1. kapitola Přišla vám nabídka práce – a co teď?	13
2. kapitola První den v nové práci	19
3. kapitola Zloději času a vaše kariéra	25
4. kapitola Komunikace s vedením	29
5. kapitola Vycpávková slova, kterých se zbavit... hned!	33
6. kapitola Seznamte se s daty	37
7. kapitola Přidávejte hodnotu, a to rychle	41
8. kapitola Co je teda sakra vaše práce?	47
9. kapitola Váš postoj má vliv na váš úspěch	51
10. kapitola Nejste generálním ředitelem – prozatím	55
11. kapitola Mějte tréninkový plán	61
12. kapitola Získávání zkušeností mimo zaměstnání	65
13. kapitola Notorické kňourání: recept na pohromu	71
14. kapitola Jak získat povýšení: nepsaná pravda	75
15. kapitola Lidé, kteří vám udělají ze života peklo	79
16. kapitola Začíná to objetím	83
17. kapitola Sdílení tvůrčích nápadů	89
18. kapitola Jak <i>nezískat</i> povýšení	93
19. kapitola Svět vytýkacích dopisů	97
20. kapitola Co když to nefunguje?	103
Závěrem	109
Doporučená četba pro profesní růst	111

Poděkování	117
O autorovi	119

Předmluva pro české čtenáře

Českou republiku jsem již mnohokrát navštívil soukromě i pracovně, a když jsem tam s lidmi hovořil o své práci, často jsem byl tázán, zda moje knihy budou někdy dostupné i v češtině. Mám radost, že až příště poletím do Prahy, budu již moci odpovědět kladně. Trval jsem ovšem na tom, aby české vydání mé knihy bylo maximálně lokalizované na české prostředí a aby všechny doporučované nástroje, služby a odkazy byly pro české čtenáře stejně užitečné a relevantní jako pro čtenáře v Americe.

První vydání této knihy vyšlo v USA v roce 2020 a od té doby se již dostalo k desítkám tisícům lidem. Nejčastější zpětná vazba, kterou od mladých lidí dostávám, je ve smyslu, že po dokončení studií a přijetí svého prvního pracovního místa měli pocit, že už všechno vědí, a po přečtení mé knihy zjistili, že nevěděli skoro nic. Bohužel se často stává, že teoretická příprava na budoucí povolání ve škole a tvrdá realita skutečného trhu práce jsou dva zcela odlišné světy.

V této knize najdete věci, které vám ve škole neřekli. Napsal jsem ji, abych vám otevřel oči. Přeji vám mnoho úspěchů.

Chris Moses,
Dallas, TX
leden 2024

Úvod

Byli byste překvapení, na kolik mizerných herců jsem již na různých pracovištích narazil. Tyto případy zahrnují časem mrhající zaměstnance, kteří klidně i polovinu pracovní doby tráví na Instagramu, TikToku nebo Snapchatu, běsnící rodiče, kteří volali do mé kanceláře, jelikož jsem si dovolil dát výpověď jejich „výjimečnému dítěti“, či vyloužené podrazáky a ječící generální ředitele. Když se zpětně ohlédnu za všemi těmi mezilidskými sváry, které jsem za ty roky musel řešit, byla to skutečně divoká jízda. A přitom se téměř většině z nich dalo předejít, kdybych při nástupu do prvního zaměstnání býval dostal nějaký podrobný plán.

Když nastoupíte do své první práce, často nevíte, co se sluší a patří, jak přidávat hodnotu a jak se stát zaměstnancem, kterého bude chtít vedení povýšit. A co je ještě horší, když v práci uděláte chybu a lidově řečeno si nabijete hubu, obvykle tu není žádný mentor, který by vám řekl: „Hele, tohle jsi vážně zvorál. Příště to radši udělej takhle.“

Rozhodl jsem se, že už je načase, aby někdo sestavil jednoduchou a názornou příručku, která představí zásady, které vám pomohou nedopouštět se na pracovišti trapných omylů, přidávat tu nejvyšší možnou hodnotu a vycházet dobře s ostatními kolegy, což jsou shodou

okolností ty samé zásady, které musíte znát, abyste měli co nejlepší šanci kariérně růst.

Noví a stále relativně noví zaměstnanci mají často zcela pomýlené představy, jak to na pracovišti funguje. Něco pochytili z televize nebo ze sice hodně popularizovaných, ale velmi povrchních knih, anebo dostali dobře míněné, avšak zcela špatné rady od své rodiny a přátel, což jsou často lidé, kteří sami žádné odpovídající zkušenosti nemají.

A jak to vím? Sám jsem v rané fázi své kariéry spoustu věcí opravdu hodně zvorál. A pak jsem to konečně začal dělat správně. Když jsem tak učinil, začala mě práce hned víc bavit (většinou) a zároveň jsem začal stoupat výše z hlediska pracovních pozic, kariéry a svého příjmu. Je až neskutečné, jak rychle jsem začal po žebříku úspěchu šplhat. A jsem si jistý, že vy to můžete zvládnout taky.

Pusťme se do toho!

PŘIŠLA VÁM NABÍDKA PRÁCE – A CO TEĎ?

Jste nadšení a chcete do toho jít. Už nebudete pouhým kolečkem v soukolí jako v minulém zaměstnání ani tím studentíkem, který vítězoslavně přinesl rodičům domů ukázat čerstvý vysokoškolský diplom. Nastal čas vyletět z hnízda, roztáhnout křídla a všem pochybovačům dokázat, že na to máte.

Neočekávejte, že vás bude někdo vodit za ručičku. Raději všem ukažte, jak jste připravení. Vaši rodiče také nedorazí na večeři nebo grilovačku s prázdnýma rukama. Přinesou lahev vína nebo něčeho ostřejšího, případně něco upečou. Ani vy proto nechodte první den do nové práce s prázdnýma rukama. Když dorazíte řádně připravení, je to jako startovat desetikilometrový běžecký závod

z šestého kilometru, zatímco všichni ostatní nepřipravení běžci jsou daleko za vámi na startovní čáře.

Většina nabídek práce chodí e-mailem, takže když nějakou dostanete a víte, že o dané místo máte zájem, odpovězte jim do 24 hodin, abyste ukázali, že o práci v této firmě skutečně stojíte. Tento krok je pro přijetí nového místa samozřejmostí. Pak ovšem udělejte něco, co většinu ostatních uchazečů ani nenapadne, protože by to považovali za staromódní přežitek: projeďte trochu uznání a vděku. A nejlepším způsobem, jak to provést, je poslat do dané firmy ručně psaný lístek s poděkováním.

Předtištěné děkovné kartičky (tzv. „komplimentky“) můžete podobně jako blahopřání koupit v papírnictví, ať už kamenném, či online. Dále budete potřebovat poštovní adresu společnosti, ve které budete pracovat, a známku, aby dopis k vašemu novému šéfovi došel. Napište tam něco prostého, např. „Vážená paní Nováková, děkuji, že jste mě vybrali na pozici finančního analytika. Těším se na spolupráci s Vámi, týmem a zákazníky a věřím, že má práce bude přínosem...“ Pokud se vám nelíbí toto znění, na internetu si můžete najít nespočet jiných vzorů. Investujte několik minut do hledání a jistě nějaký vhodný najdete.

Mohlo by se vám zdát, že je tento postup již zastaralý, ale můžete si být jistí tím, že si na to budou ještě dlouho pamatovat a ocenit to. Ve své předchozí knize *The Sanity Game (Hra o zdravý rozum)* jsem se podělil o příběh

o generálním řediteli, který každý víkend napíše stovku ručně psaných lístků s poděkováním, většinou určených jeho zaměstnancům. Všichni ho zbožňují. Pokud jich zvládne napsat sto, vy ten jeden určitě zvládnete také.

Většina čerstvě přijatých, kteří posílají vyjádření svého vděku poštou, u tohoto kroku bohužel také skončí. Je to však teprve začátek. Pokud náplň vašeho nového zaměstnání zahrnuje práci s programy jako Word, Excel nebo PowerPoint a vy se v nich úplně nepovažujete za experta, věnujte zbývající čas do data vašeho nástupu tomu, že se v nich zdokonalíte. Najděte si instruktážní videa na YouTube a učte se. Jakmile do firmy nastoupíte, nemůžete čekat, že vás bude zaměstnavatel v těchto základních věcech školit. Sami se chopte iniciativy a získejte si před ostatními nově přijatými i stálými zaměstnanci náskok. Pochopitelně není možné naučit se vše přes noc, takže si snažte udělat obecnou představu a vyberte si několik věcí, které se naučíte opravdu dobře.

Dále se seznámte s lidmi, se kterými budete pracovat. Z pohovoru už víte, kdo bude vaším šéfem. Ještě než se tam v první pracovní den objevíte, snažte se zjistit, kdo jsou vaši další kolegové v nové firmě či oddělení. Nemrhejte časem, abyste během několika prvních týdnů ve svém novém zaměstnání zpovíдали každého, s kým přijdete do styku. Raději jděte již v předstihu na LinkedIn a Facebook a rovněž prozkoumejte, co se o firmě píše na recenzních webech jako atmoskop.cz nebo vimvic.cz.

Otevřete Google a pusťte se do pátrání. Posbírejte co nejvíce informací z webových stránek společnosti, diskuzních fór, tisku, výročních zpráv a účetních závěrek, které najdete na portálu justice.cz ve Sbírce listin. Pokud máte uvnitř firmy spojení, jemuž důvěřujete, zjistěte si o daném pracovním prostředí co nejvíc podrobností. Budete-li pracovat v účetním nebo jiném oddělení, které se týká financí, základní finanční údaje o firmě se naučte nazpaměť.

Výhoda všech těchto předběžných příprav spočívá v tom, že se mnohem rychleji stanete pro firmu přínosem a začnete přidávat hodnotu. Budete znát klíčové věci, na které pak můžete navázat hovor, začít budovat vztahy a postupovat vzhůru.

Na konci každé kapitoly naleznete otázky k zodpovězení. Opravdu se nad každou z nich zamyslete a odpovíte na ni, ideálně písemně. Pokud se bojíte, že by to pak někdo četl, klidně si citlivé údaje zašifrujte, abyste tomu rozuměli jen vy sami. Tyto otázky vám usnadní rozhodování o dalším kroku při budování vaší kariéry.

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Úspěšný kariérní start.
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.